

*Мрочко В. М. заслужений артист України
старший викладач кафедри практичної підготовки,
Панасюк С. Л. кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри історії, теорії мистецтва
та виконавства Східноєвропейського
національного університету імені Лесі Українки*

Підготовка майбутніх вчителів музичного мистецтва до формування навичок естрадного співу у школярів

Перебудова системи вітчизняної мистецької освіти передбачає реалізацію низки важливих завдань, одним з яких є підготовка вчителів нової формації, здатних до творчого використання могутнього потенціалу музичного мистецтва в навчально-виховній діяльності.

Розвиток творчих здібностей майбутніх учителів музичного мистецтва є одним з основних завдань вокальної освіти й виховання (Н. Гребенюк та ін.) і вимагає інноваційних методів та прийомів.

В останні десятиріччя, у зв'язку з посиленням впливу на суспільну свідомість засобів мас-медіа, новітніх інформаційних технологій, збагачення музично-віртуального простору, суттєво зросла популярність жанрів поп-музики різної художньої якості. Натомість, відсутність ефективної політики виховання музичного смаку широких верств населення призводить до некритичного сприйняття і захоплення значної кількості слухачів і виконавців творами низької художньої цінності та зниження загального рівня музично-естетичної вихованості населення (Г. Белл, І. Барвінок, Б. Брилін, В. Дряпіка, Г. Кнабе та ін.).

Більш поширеними стають дитячі естрадно-пісенні конкурси й концерти, які активізують увагу дітей та їхніх батьків до світу шоу-бізнесу, стимулюють інтерес до навчання естрадному співу як засобу досягнення успіху й самоствердження. Означені тенденції стимулюють зусилля значної частки викладачів естрадного співу на навчання дітей шляхом наслідування репертуару, виконавським манерам, сценічному поведженню дорослих «зірок». У результаті, питанням послідовного формування вокально-

виконавських навичок, охорони голосу школярів, вихованню в них музичного смаку й орієнтації в багатомірному мистецькому середовищі належна увага не приділяється. Відірваність естрадного співу від академічної музичної освіти викликає стурбованість серед педагогічної спільноти та необхідність вирішення проблеми «культурного авітамінозу» (Дж. Белл), яка посилюється відсутністю спеціальних досліджень щодо впливу прилюдної, концертної й конкурсної діяльності дітей на становлення їхніх особистісних властивостей, самосвідомості, формування художньо-ціннісних орієнтацій тощо (В. Бриліна, Н. Кьон, О. Полякова, І. Сахнова, О. Стрихар). Однак слід відзначити позитивну тенденцію у практиці залучення дітей молодшого шкільного віку до естрадного виконавства й формування в них співацьких навичок, що полягає в активізації інтересу молодих українських композиторів до дитячого репертуару, який за тематикою відповідає внутрішньому світу й музичному розвитку учнів та за рівнем складності відповідає віковим фонаційно-технічним і вокально-виконавським можливостям дітей молодшого шкільного віку.

Педагог з вокалу повинен опрацювати зі студентом специфічні для естрадного співу вокальні прийоми, які не застосовуються в класичному вокалі, зокрема: «під'їзди» до звуку, мікст, напівшепіт, шепіт та ін. Акцентувати увагу на прийомах і навичках, які можуть зашкодити дитячому голосу, а також розвитку інтонаційного слуху школярів (лемент, штробас, гроулінг, глісандо та ін.). Майбутній учитель має розуміти специфіку естрадно-пісенного мистецтва, яка полягає в суб'єктності змісту пісенних творів і певному ототожненні виконавця з їх героями; відносній простоті музичної мови, яка відрізняється «приємною» й емоційно-виразною мелодією, «загостреним» ритмом, лаконічністю куплетної або куплетно-варіаційної форми, що робить їх доступними для сприйняття й легкого запам'ятовування широкими верствами населення.

Сукупність базово-фонаційного, виконавсько-інтерпретаційного, виконавсько-сценічного компонентів має забезпечувати досконалість

звучання голосу, емоційність, проникливість й артистичність виконання, створення яскравого виконавсько-видовищного образу юними співаками.

Майбутній учитель музичного мистецтва має бути обізнаним з педагогічними умовами формування навичок естрадного співу в учнів, що забезпечують якість означеного процесу, а саме: 1) цілеспрямоване збагачення мистецько-творчих вражень й урізноманітнення в школярів досвіду музично-виконавської діяльності; 2) побудова освітнього процесу із урахуванням вікових, індивідуально-особистісних властивостей, музичних та вокальних здібностей школярів; 3) системне й поетапне формування в учнів навичок естрадного співу в єдності з розвитком музичних здібностей і набуттям елементарної музичної грамотності; 4) організація навчального процесу на засадах застосування комплексу традиційних та інноваційних методів формування в школярів навичок естрадного співу і здатності до творчої й виконавсько-комунікативної активності.

Література:

1. Гребенюк Н. Є. Вокально-виконавська творчість : психолого-педагогічний та мистецтвознавчий аспекти: моногр. / Н. Є Гребенюк. – К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського. – К., 1999. – 269 с.
2. Естрадний спів і шоу-бізнес : навч.-метод. посіб. / Володимир Откидач. — Вінниця : Нова Книга, 2013. — 368 с.
3. Микиша М. В. Практичні основи вокального мистецтва/ Літ. Виклад М. Головащенко / М. В. Микиша. – 2-ге ви. – К.: Музична Україна, 1985. – 80 с.
4. Петрушин В. И. Моделирование эмоций средствами музыки / В. И. Петрушин // Вопросы психологии – 1988. - №5. – С. 141-144.
5. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості: моногр. / С. О. Сисоєва. – К.: Міленіум, 2006. – 346 с.